

ΣΤΕ 194/1983 Τμ. Δ

Προεδρεύων ο κ. Κ. Μ. ΧΑΛΑΖΩΝΙΤΗΣ, Σύμβουλος Εισηγητής ο κ. Χ. ΓΕΡΑΡΗΣ, Σύμβουλος Δικηγόροι οι κ.κ. Αλεξ. Σακελλαρόπουλος, Ν. Γερασίμου Πάρεδρος της Διοικήσεως, Π. Πατεστής

Απόσπασμα: Επειδή η υπουργική απόφαση, με την οποία κατ' εφαρμογή του αρθρ. 26 του ν. 400/1976 μεταβιβάζεται η εξουσία υπογραφής διοικητικών πράξεων στο Γενικό Γραμματέα και στα όργανα της υπαλληλικής ιεραρχίας μέχρι το βαθμό του Τμηματάρχη, έχει κανονιστικό χαρακτήρα. Η απόφαση αυτή, ως κανονιστική, εξακολουθεί να ισχύει μέχρι της καταργήσεως της από μεταγενέστερη όμοια απόφαση και δεν συνδέεται η χρονική ισχύς της με το πρόσωπο του εξουσιοδοτούμενου Υπουργού ή των εξουσιοδοτούμενων οργάνων, εκτός αν έχει δοθεί η εξουσιοδότηση ρητώς σε συγκεκριμένο πρόσωπο. Επομένως, η υπουργική απόφαση μεταβιβάσεως του δικαιώματος υπογραφής, σε περίπτωση κυβερνητικής μεταβολής και εφόσον ο νέος Υπουργός δεν εκδώσει ρητή ανακλητική πράξη, εξακολουθεί να εφαρμόζεται εγκύρως μέχρι της τυχόν αντικαταστάσεως της από νεώτερη υπουργική απόφαση. Αν και κατά τη γνώμη ενός μέλους του Δικαστηρίου, με αποφασιστική ψήφο, η υπουργική απόφαση μεταβιβάσεως της εξουσίας υπογραφής, αντίθετα από την απόφαση μεταβιβάσεως αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς, έχει προσωπικό χαρακτήρα, καθόσον αφορά τον εντολέα Υπουργό και συνεπώς, καίτοι κανονιστική, παύει να ισχύει μετά από οποιαδήποτε μεταβολή στο πρόσωπο του Υπουργού.

Πράγματι, όπως προκύπτει από τη ρύθμιση των άρθρων 21 και 26 του ν. 400/1976, με την κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του οικείου Υπουργού επέρχεται ανακατανομή αρμοδιοτήτων και ο Υφυπουργός, κατά την ενάσκηση των μεταβιβαζομένων αρμοδιοτήτων, τις οποίες δεν δύναται να ασκεί παράλληλα ο Υπουργός, υπέχει δική του ευθύνη, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου περί ευθύνης Υπουργών. Αντίθετα, στην περίπτωση της μεταβιβάσεως του δικαιώματος υπογραφής, δεν τροποποιούνται οι κανόνες αρμοδιότητας, δεδομένου ότι ο μεν Υπουργός δύναται να ασκεί κατά περίπτωση και αυτοπροσώπως τη σχετική αρμοδιότητα, η δε εκδιδόμενη "εντολή Υπουργού" διοικητική πράξη θεωρείται πράξη του εντολέα Υπουργού, ο οποίος και ευθύνεται κατά τη νομοθεσία περί ευθύνης Υπουργών.

Επειδή, σύμφωνα ψε τα ανωτέρω, κατά τη δημοσίευση (4.11.1981) της προσβαλλομένης πράξεως, εξακολουθούσε να ισχύει η κατά το έτος 1980 δημοσιευθείσα κανονιστική υπουργική απόφαση μεταβιβάσεως του δικαιώματος υπογραφής στον υπογράφοντα την πράξη αυτή

Γενικό Διευθυντή, χωρίς η ισχύς της να επηρεασθεί από την κυβερνητική μεταβολή που επήλθε μετά τις βουλευτικές εκλογές της 18.11.1981. Ειδικότερα, η εν λόγω κανονιστική απόφαση, κατ' επίκληση της οποίας εκδόθηκε η προσβαλλομένη, ίσχυσε μέχρι της αντικατάστασής της από την υπ αριθ. 18152/19.3.1982 απόφαση της νέας Υπουργού Πολιτισμού και Επιστημών (Β' 135) περί μεταβιβάσεως της εξουσίας υπογραφής, που δημοσιεύθηκε την 31.3.1982. Κατά συνέπεια είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί ο λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο υποστηρίζεται ότι ο Γεν. Δ/ντής Πολιτιστικής Αναπτύξεως δεν έχει εγκύρως υπογράψει την προσβαλλομένη πράξη, κατά τ' ανωτέρω μετά τη μεταβολή του προσώπου του Υπουργού.

Επειδή, το άρθρο 1 § 1 του ν. 1469/1950 "περί προστασίας ειδικής κατηγορίας οικοδομημάτων και έργων τέχνης μεταγενεστέρως του 1830" (Α 169) ορίζει μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: "α)... β) η επισκευή, μετασκευή και οιαδήποτε εσωτερική ή εξωτερική διαρρύθμισις, ως και η εκτέλεσις έργων συντηρήσεως οικοδομημάτων ή μνημείων μεταγενεστέρων του έτους 1830, χαρακτηριζομένων ως έργων τέχνης χρηζόντων ειδικής προστασίας, δια τα οποία ήθελε κριθή επιβεβλημένη η θέσπισις ειδικής προστασίας, υπάγονται εις τας διατάξεις του αρθρ. 52 του Κωδ. Νομ. 5351 του 1932 "περί αρχαιοτήτων"... Ο χαρακτηρισμός γίνεται, σύμφωνα με την § 2 του αρθρ. 1 του ανωτέρω νόμου, όπως η διάταξη αυτή έχει αντικατασταθεί με το αρθρ. 12 ν.δ. 4177/1961 και τροποποιηθεί με το αρθρ. 2 του ν. 654/1977, με πράξη του Υπουργού Πολιτισμού και Επιστημών μετά από γνώμη του Αρχαιολογικού Συμβουλίου και ήδη, όπως αναφέρεται σε προηγουμένη σκέψη, του Κεντρικού Συμβουλίου -Νεωτέρων Μνημείων.

Επειδή, κατά την έννοια των προμνησθεισών διατάξεων, η διοικητική πράξη χαρακτηρισμού οικοδομήματος ή μνημείου, ως έργου τέχνης που χρήζει ειδικής προστασίας, πρέπει να είναι πλήρως ητιολογημένη, διότι εισάγει περιορισμό στο ατομικό δικαίωμα της ιδιοκτησίας. Η αιτιολογία δύναται να προκύπτει και από τα στοιχεία του φακέλλου, η δε σχετική κρίση της Διοικήσεως, ως τεχνική, διαφεύγει καταρχήν τον ακυρωτικό έλεγχο (Σ.Ε. 1295, 2046/81 κλπ.). Στη προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση και τη γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων (πρακτικό 56/23.9.1981), το φερόμενο ως ανήκον στους αιτούντες κτίριο στον Πειραιά (Ακτή Μιαούλη 45 και Σκουζέ) χαρακτηρίσθηκε ως έργο τέχνης, διότι "παρουσιάζει ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον με την συμμετρική διάταξη των όψεων και έχει αξιολογικά επί μέρους μορφολογικά εκλεκτικιστικά στοιχεία, όπως είναι οι παραστάδες, που πλαισιώνουν τα ανοίγματα και φέρουν γείσο, οι πύλινες διακοσμήσεις στις όψεις, τα λαξευτά φουρούσια, που στηρίζουν τα μπαλκόνια με το μεταλλικό κιγκλίδωμα, η ζώνη με γύψινες διακοσμήσεις που περιτρέχει το κτίριο κάτω από το γείσο, το οποίο στηρίζεται από γεισίποδες". Η ανωτέρω αιτιολογία, μνημονεύουσα διάφορα μορφολογικά και διακοσμητικά στοιχεία, τα οποία, κατά την τεχνική κρίση του

αρμόδιου διοικητικού οργάνου, προσδίδουν, τόσο καθεαυτό όσο και με τον επιτυχημένο συνδυασμό τους, ιδιαίτερη αρχιτεκτονική αξία στο κτίριο, είναι νόμιμη και επαρκής. Επομένως ο λόγος ακυρώσεως περί ελλείψεως ειδικής αιτιολογίας ερειδομένης σε αντικειμενικά αισθητικά κριτήρια, είναι αβάσιμος. Ειδικότερα, ο ισχυρισμός των αιτούντων ότι για το χαρακτηρισμό του κτιρίου, ως έργου τέχνης, θα έπρεπε να διαπιστώνεται ότι είναι δημιουργία καταξιωμένου αρχιτέκτονα ή να κατατάσσεται σε συγκεκριμένο αρχιτεκτονικό ρυθμό, είναι νόμω αβάσιμος, ενώ οι περαιτέρω ισχυρισμοί, με τους οποίους αμφισβητείται η αξία των αρχιτεκτονικών και διακοσμητικών στοιχείων της προσόψεως, είναι απαράδεκτοι, διότι πλήσσουν την ουσιαστική τεχνική κρίση της Διοικήσεως.

Επειδή ο λόγος ακυρώσεως περί καταχρήσεως εξουσίας, με το οποίο υποστηρίζεται ότι ο χαρακτηρισμός του κτιρίου, ως έργου τέχνης, έγινε χάριν προστασίας των μισθωτών αυτού δεν αποδεικνύεται. Επομένως και ο λόγος αυτός, όπως και η υπό κρίση αίτηση στο σύνολο της, πρέπει ν' απορριφθούν.